బ్రతికొచ్చిన హతుడు

వసుంధర

గురునాథం ముతక ఖద్దరు పంచి వేసుకున్నాడు. దాని మీద పొట్టిచేతుల ఖద్దరు చొక్కా. జేబునిండా పాతకాగితాలు. ముక్కులాంటి ఓ పెన్ను. చూడగానే ఆకాలపు మనిషిలా వున్నాడు.

అతడు రోడ్డుమీద నడుస్తున్నవాడల్లా ఓ ఇంటి ముందాగి — "సీతాపతీ—....ఓ సీతాపతీ!" అన్నాడు.

ఆ ఇంటి తలుపులు తెరిచే వున్నాయి. గురునాథం పిలవగానే గుమ్మంలో ఓ యువకుడు ప్రత్యక్షమయ్యాడు.

అతడికి ముప్పైఏళ్ళుంటాయి. అప్పుడే ఇస్త్రీ చేసినట్లున్న తెల్లటి లాల్చీ, పరాయి వేసుకొన్నాడు. మనిషి కూడా పువ్వులా వున్నాడు.

"గురునాథంగారా—రండి, రండి ...." అన్నాడతడు నవ్వుతూ.

గురునాథం నవ్వలేదు. ముందడుగు వేయలేదు — "ఆదివారంనాడు ఇంటికొచ్చి డబ్బిస్తానన్నావ్? ఈ వేళ

శనివారం—అంటే అన్నమాట దాటి వారం పూర్తి చేశావు. నన్నే నీ ఇంటికి రప్పించావ్?"

"అనుకోని ఇబ్బంది వచ్చిందండి—అన్న రోజూరో రోజూముందే శనివారంనాడు మొత్తం డబ్బంతా సిద్ధం చేసి బయల్దేరాలనుకుంటూండగా నాన్నగారు దిగారు. చెల్లెలి పెళ్ళికి అర్జంటుగా డబ్బు కావాలన్నారు. డబ్బు లేకపోతే పెళ్ళి ఆగిపోతుందన్నారు...."

"నీ దగ్గర డబ్బులేదుగా—లేదని చెప్పాల్సింది"

"ఉంటే లేదని ఎలా చెప్పేది?"

"నీ దగ్గరున్నది నీ డబ్బుకాదు. నా డబ్బు. నాకివ్వడానికి లేదంటున్నావు. నాన్నకి లేదనడానికి మొహమాటం ఎందుకూ?"

"నాన్న ఇవన్నీ నమ్మరు... చెల్లాయి పెళ్ళికి డబ్బివ్వడానికిష్టంలేదనుకుంటారు...."

"మరి నా సంగతేమిటి?"

"గురునాథంగారూ — ఒక్కవారం రోజులు ఓపిక పట్టండి. మీ డబ్బంతా పువ్వుల్లో పెట్టి ఇచ్చేస్తాను...."

"పువ్వులక్కర్లేదు. నా డబ్బు నాకు మామూలుగా ఇచ్చేస్తే చాలు. అదీ యిప్పుడే....ఇక నేను ఒక్కక్షణం కూడా ఆగను...."

"గురునాథంగారూ—ఉన్నపళంగా డబ్బెక్కణ్ణించి తెచ్చేది? ఇలా లోపలకు రండి—మాట్లాడుకుందాం...." అన్నాడు సీతాపతి.

అతడలాగనడానికి కారణముంది. అప్పటికే వీధిలో తెలిసిన వారందరూ చుట్టూమూగి చోద్యంచూస్తున్నారు.

"నేను నీ యింట్లో అడుగుపెట్టను. నువ్వు మర్యాద, మాట నిలకడలేని వాడివి. నీవంటివాణ్ణి వీధిలోకి పిల్చి

మాట్లాడాలి—" అన్నాడు గురునాథం.

చుట్టూ జనాన్ని చూడగానే సీతాపతికి కోపం వచ్చింది—"గురునాథంగారూ—మాటలు మర్యాదగా రానివ్వండి...." అన్నాడు.

"ఏం మర్యాదయ్యా—" అంటూ జనంవైపు తిరిగాడు గురునాథం-"అయ్యా! మీరే చెప్పండి. అయిదు సంవత్సరాలక్రితం నా భార్యపోయిన ఇన్సూరెన్సు డబ్బులోంచి—పదివేల రూపాయలు అప్పుగా ఇచ్చానితడికి. డిపాజిట్ చేసే ఈపాటికది రెట్టింపయ్యుండేది. నేనితణ్ని వడ్డీ అడగడంలేదు. సాటిమనిషిని అవసరంలో ఆదుకున్నాను. ఆర్నెల్లలో తీరుస్తానన్న పెద్దమనిషి నన్నదే పనిగా తిప్పుతున్నాడు. సహనానికీ ఓ హద్దుంటుంది. మీరే చెప్పండి. ఇతడు మర్యాదకివ్వతగ్గ మనిషేనా?"

జనంలోంచి ఓ పెద్దమనిషి ముందుకొచ్చి "సీతాపతీ-ఈ పెద్దమనిషి అప్పు తీర్చలేదూ—ఏం మనిషివయ్యా?" అన్నాడు.

"మధ్యతరగతివాళ్ళం — ఏవో యిబ్బందులు...." నసిగాడు సీతాపతి.

"ఏం యిబ్బందులండీ—నా దగ్గర అప్పుతీసుకున్నాక ఇతగాడికి రెండుసార్లు ప్రమోషనొచ్చింది. ఊళ్ళో రెండుచోట్ల స్థలాలు కొన్నాడు. పెళ్ళానికి నగలు చేయించాడు. మనిషి జల్సాలేమీ తగ్గలేదు. ఏడాదిక్రితం కాశ్మీరుకూడా వెళ్ళొచ్చాడు. ఇన్నాళ్ళూ మంచిగా ఊరుకున్నాను. ఇక నా సహనం చచ్చిపోయింది...."

"వడ్డీలేకుండా పదివేలప్పిచ్చిన మనిషినిలా తిప్పడం న్యాయంకాదు. నువ్వు మన వీధి పరువు తీసేశావు...." అన్నాడు పెద్దమనిషి.

"తయ్యా! నేనంత దుర్మార్గుణ్నేం కాదు. చక్కగా స్థలాలు వస్తుంటే—నా డబ్బుకేమీ లే—తర్వాతివ్వచ్చులే అని ఈ గురునాథంగారే నన్ను ప్రోత్సహించి స్థలాలు కొనిపించారు వాకేత. ఇంతకాలం నన్నెప్పుడూ డబ్బు కోసం నొక్కించలేదు. ఉన్నట్లుండి ఏదో అయిం దియనక...." అన్నాడు సీతాపతి.

"నువ్వు నా మాట వినే బుద్ధిమంతుడివైతే-అప్పుడు విన్నట్లే ఇప్పుడూ వినొచ్చుగా. పెద్దవాన్నని మానేశావు. ఇప్పుడు కావాలంటే యివ్వలేం?"

"ఉన్నపళాన ఎక్కణ్నించి తేగలను?"

"నీ పెళ్లాం మెడలో నగలమ్ము. లేదా కొన్న స్థలా లమ్ము. వాటి ధర అప్పటికే రెట్టింపు పెరిగింది కొన్న దానికి. నా డబ్బే ఎదుగూ బొదుగూ లేకుండా వుండి పోయింది—" అన్నాడు గురునాధం.

"మీ దగ్గర డబ్బుతీసుకోడం నేను చేసిన పెద్ద తప్పు...." అన్నాడు సీతాపతి.

"నువ్వేం చేశావో నాకు తెలియదు. ముందు నా డబ్బు నాకు కక్కు....లేకపోతే?"

"లేకపోతే?"

ఏదో అనబోయి—"ఎందుకులే!?" అని ఊరుకు న్నాడు గురునాథం.

"నేను మీకిప్పట్లో డబ్బివ్వను. ఏం చేస్తారో చెప్పండి...." అన్నాడు సీతాపతి మొండిగా.

"ఏం చేస్తాను? నీకు డబ్బు, ప్రమోషను—ఎలా వస్తున్నాయో—ప్రపంచానికి చాటిచెబుతాను...."

"చెప్పుకోండి—నాకేం భయంలేదు...."

"సిగ్గూశరం లేనివాడివి. నీకు భయమేమిటి? నేను

సంకోచిస్తున్నది నీ భార్య గురించి, నీ ప్రగతికోసం ఆమెనెలా ఉపయోగించుకుంటున్నావో లోకానికి తెలిస్తే నువ్వు భరించినా ఆమె భరించలేక పోవచ్చు...."

చుట్టూ చేరిన జనమంతా ప్రాన్పడిపోయారు.

సీతాపతి క్షణకాలం నిశ్చేష్టుడై — వెనువెంటనే తేరుకొని—"గురునాధం!" అని గట్టిగా అరిచాడు.

అప్పుడు గురునాధం చొక్కా కాలరు సీతాపతి చేతిలో వుంది.

"వదులు—వెధవ పనులు చేసినప్పుడు లేని సిగ్గు— చేకావని అంటే వచ్చిందా? మర్యాదగా నా బాకీ తీర్చు...." అన్నాడు గురునాథం.

"తీర్చేస్తాను ..." అన్నాడు సీతాపతి.

"ఇప్పుడే — ఈ క్షణంలోనే —" అన్నాడు గురువాధం.

"సరే—" అంటూ లోపలకు వెళ్ళాడు సీతాపతి.

"చూడండి-ఇంట్లో డబ్బుంచుకునే లేదంటున్నాడు" అన్నాడు గురునాధం.

జనంలో గుసగుసలు ప్రారంభమయ్యాయి.

సీతాపతి ఆ వీధిలో పచ్చగా ఉన్నవారిలో ఒకడు. అందరితోనూ స్నేహంగా వుంటాడు. అతడి భార్య చాలా అందంగా ఉంటుంది.

అతడంటే అంతో యింతో అందరికీ అసూయ వుంది. ఇలాంటి సమయాల్లోనే అది బయటపడుతుంది.

గురునాధం చెప్పదల్చుకున్నదేమైనా అంతా ఊహించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. అందరి ఊహాలూ ఒకేదారిలో పయనిస్తున్నాయి.

సీతాపతి లోపల్నుంచి వచ్చాడు.

అతడి చేతిలో డబ్బులేదు. కత్తి వుంది. ఆ కత్తి తళతళ మెరుస్తోంది.

"ఒరేయ్—డబ్బిచ్చాను గదా అని నోటికొచ్చినట్లు పేలుతావుట్రా—నీ ప్రాణం తీస్తాను. నా గురించి లేని పోని కథలల్లినందుకు నీకిదే శిక్ష...."

చుట్టూ చేరిన జనం కలగజేసుకుని ఆపకపోతే అప్పుడు హత్య జరిగేదే!

"నేను పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేస్తాను. అయ్యా! మీరే అందుకు సాక్ష్యం—దరిద్రుడికి డబ్బిచ్చి—ప్రాణాల మీదకు తెచ్చుకున్నాను...." అన్నాడు గురునాథం కోపావేశంతో.

అక్కడున్న పెద్దమనిషి ఇద్దర్నీ శాంతపరిచి గురునాథంతో—"అయ్యా! ఇంతకాలం మీరు సహనం వహించారు. ఈ రోజు రాత్రిదాకా ఓపికపట్టండి. తెల్లారేలోగా మీ బాకీ యిప్పించే పూచీ నాది-...." అన్నాడు.

"తెల్లారేదాకా నువ్వు బ్రతికుంటే—బాకీ సంగతి అప్పుడు చూద్దాం—" అన్నాడు సీతాపతి కసిగా.

పెద్దమనిషి అతణ్ని మందలించి గురునాథాన్ని సమాధానపర్చి—"వ్యవహారం పోలీసులదాకా పోనివ్వకండి. ఆవేశంలో అనే మాటలకర్థంలేదు. నేను మీకు మాటిస్తున్నాను—" అన్నాడు.

2

"ఇంకా ఎన్నాళ్ళిలాగో చెప్పు సుజాతా!" అన్నాడు రఘు బాధగా.

"నే నేం చేసేది? నాన్నకు నువ్వు నచ్చచెప్పాలి.." అంది సుజాత.

ఇద్దరూ పార్కులో ఒకరికొకరు ఎదురుగా కూర్చున్నారు.

సుజాత అందంగా వుంది. పార్కులో మొక్కలన్నీ పూలు పూస్తే — ఆమె పార్కుకు పూసిన పువ్వులా వుంది.

రఘు అందంగా లేడు. కానీ చూడగానే ఖరీదైన మనిషని తెలిసిపోతుంది.

"మీ నాన్నకు నేనంటే యిష్టంలేదు. డబ్బున్న వాళ్ళు పేదపిల్లల్ని పెళ్ళిచేసుకోరని ఆయన నమ్మకం."

"మా నాన్న పేదవాడు కాదుగా...."

"మా యింట్లో మీ గురించి పేదవాళ్ళనే చెప్పుకుంటారు...."

"నాన్న దగ్గర యాభై వేల రూపాయల క్యాషుంది. నాన్నకు నెలజీతం రెండువేల అయిదువందలు. లక్ష రూపాయల విలువచేసే స్వంతిల్లుంది. మేము పేదవాళ్ళమా?" అంది సుజాత ఉక్రోషంగా.

"చూడు — నా ఇంపోర్టెడ్ కారు మూడు లక్షలు. నువ్వు చెప్పినవన్నీ కలిపితే ఆ కారుకే సరిపోవు... మా యింట్లో మొత్తం మూడు కార్లున్నాయి...."

సుజాత నిట్టూర్చి — "అంటే నీ అభిప్రాయంలో కూడా మేము పేదవాళ్ళన్నమాట...." అంది.

"రేపు మన పెళ్ళయ్యాక నీ అంతస్తు మారిపోతుంది. అప్పుడు నీ అభిప్రాయంలో కూడా మీ నాన్న పేదవాడవుతాడు — తెలుసా?"

సుజాత కఠిన మాటలు కోపానికి బదులు సంతోషాన్ని కలిగించాయి. నెమ్మదిగా — "మన పెళ్ళెప్పుడవుతుందో రఘూ!" అందామె.

"రేపని అన్నానుగా ...""

"రేపా?"

"అవును రేపే!"

"నాన్న ఒప్పుకోనిదే అదెలా సాధ్యం?"

"మీ నాన్నకోసం ఆగే వ్యవధిలేదు. రేపు రాత్రి నేను మధ్యప్రదేశ్ వెళ్ళిపోతున్నాను. ఒక ఏడాదిదాకా తిరిగిరాను. నాతోపాటు నిన్ను తీసుకునిపోవాలని నా అయిడియా. అక్కడ నేనెలాగుంటున్నదీ మా వాళ్ళకు తెలియదు. ఒక సంవత్సరంపాటు కలిసి కాపురం చేశాక మనల్నా దేవుడు కూడా విడదీయలేడు. ఏమంటావ్?" అన్నాడు రఘు.

"రేపంటే నిజంగా రేపేనన్నమాట? ఇంత తక్కువ వ్యవధిలో నాన్నను ఒప్పించడం సాధ్యంకాదు...." అంది సుజాత.

"ఎందుకు సాధ్యంకాదు? మనసుంటే మార్గంతోచకపోదు...."

"నాకే మార్గమూ తోచడంలేదు...."

"స్నేహితురాండ్రతో పిక్నిక్‌కి వెడుతున్నామని చెప్పు. రావడానికి వారం రోజులు పడుతుందని చెప్పు. వారం రోజుల్లో ఆయనకు త్తరం అందుతుంది...."

"నేను లేందే నాన్న క్షణంకూడా బ్రతకలేడు. అసలాయన బ్రతుకుతున్నదే నా కోసం. నాకు మాత్రం యెవరున్నారు నాన్న తప్ప! ఆయన అనుమతిలేకుండా పెళ్ళిచేసుకుంటే నన్ను నేనే క్షమించుకోలేను-" అంది సుజాత.

"సుజాతా! నీకు వయసొచ్చింది. ఇప్పుడు నీక్కావలసింది నాన్నకాదు— నేను...." అన్నాడు రఘు.

"నీకోసం నాన్నను వదులుకోలేను...."

"పోనీ.... నాన్నకోసం నన్ను వదులుకుంటావా?"

సుజాత వెంటనే—"నేను నిన్ను వదులుకుంటే అది నీకిష్టమేనా?" అంది.

"ఇష్టపడేవాడినైతే నీవెంటపడి ఎందుకు తిరుగుతాను? నీకోసమే యెంతో కష్టపడి పథకం వేశాను. నాకోసం మధ్యప్రదేశ్‌లో పని సృష్టించుకున్నాను. అక్కణ్నుంచి ఏడాదిదాకా తిరిగిరాకుండా ఉండడానికి బలమైన కథ అల్లాను. అన్నీ ఫలించాయి. నా పథకం యెంత బలమైనదంటే—ఇప్పుడు నువ్వొచ్చినా రాకున్నా నేను మధ్యప్రదేశ్ వెళ్ళక తప్పదు. అక్కడో ఏడాదిపాటు అజ్ఞాతవాసమూ తప్పదు. నన్నన్యాయం చేయకు సుజాతా! ప్లీజ్ .... వేడుకుంటున్నాను. రేపుదయం మనిమిద్దరం గుడిలో పెళ్ళిచేసుకుందాం. రాత్రికి ఊరువిడిచిపోదాం. అన్నీ ఆ తర్వాత అవే సర్దుకుంటాయి...." అన్నాడు రఘు.

సుజాత కాసేపు మాట్లాడలేదు.

ఆమె ఏం చెబుతుందోనని రఘు ఆత్రుతగా యెదురు చూస్తున్నాడు.

కాసేపటికి సుజాత పగడాల పెదవులు విచ్చుకున్నాయి "రఘూ! నేను నాన్నను ఒప్పిస్తాను. మన పెళ్ళి నాన్న అనుమతితో జరుగుతుంది ..." అందామె.

"ఆయన ఒప్పుకోకపోతే?"

"నేను ఆత్మహత్య చేసుకుంటానని బెదిరిస్తాను...."

"తనే ఆత్మహత్య చేసుకుంటానని ఆయన నిన్ను బెదిరిస్తే?"

"ఇద్దరం చచ్చిపోదామని అంటాను తప్ప—నా పట్టుదలను—"

"వెరీగుడ్ సుజాతా! నువ్వనుకున్నది సాధించగలవనే

నా నమ్మకం. రేపుదయం ఎనిమిదింటికి జనార్దనస్వామి ఆలయంలో అన్ని ఏర్పాట్లతో నీకెదురుచూస్తూంటాను. మీ నాన్న నాకు స్వయంగా కన్యాదానంచేస్తే అదో తృప్తి నాకు...."

"సరే..." అని లేచింది సుజాత.

"రేపు నువ్వు గుడికి రాకపోతే బహుశా మనం మళ్ళీ కలుసుకోము—" అన్నాడు రఘు.

"నీకా అనుమాన మెందుకు?"

"అనుమానంకాదు—భయం!"

సుజాత నవ్వి—"భయపడకు.... నేను నీ జీవిత భాగస్వామిని కాబోతున్నాను—" అంది.

అప్పుడామె అభయమిస్తున్న దేవతలా వుంది.

3

చలపతి కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. ఆయన కట్టుకున్న తెల్లటి పంచ కొద్దిగా మాసినట్లు తెలుస్తోంది. ఒంటిమీద చొక్కా లేదు. కానీ భుజంమీద తువ్వాలుంది.

గురునాథం ఆయనకెదురుగా నిలబడి వున్నాడు.

"చెప్పండి బావగారూ!" అన్నాడు చలపతి.

"చెబుతాను కానీ చెప్పేముందు నన్ను కాస్త కూర్చోమనైనా అనండి బావగారూ—" అన్నాడు గురునాథం.

"కూర్చోమని ఎలాగనేది? వున్నదొక్కటే కుర్చీ. మిమ్మల్ని కూర్చోమంటే నేను లేచి నిలబడాలి. మీకులా ఆరోగ్యవంతుణ్ని కాను నేను—పట్టుమని పదిక్షణాలు నిలబడలేను. మిమ్మల్ని నేలమీద కూర్చోమనడం భావ్యం కాదు గదా...." అన్నాడు చలపతి.

"బాగానే వుంది. రెండో కుర్చీ కొనకూడదని సిద్ధాంతమా?"

"అబ్బాయి పెళ్ళి చేసేదాకా ఇంట్లో ఏమీ కొన కూడదని మా ఆవిడ శాసించింది...."

"అలాగని ఇంటికొచ్చిన వాళ్ళందర్నీ నిలబెట్టే మాట్లాడతారా?"

"అంతే మరి—ఒక్కగానొక్క కొడుకు. నాకలా సాగుతోంది...." అంటూ నవ్వాడు చలపతి.

చలపతి, గురునాథం చిన్ననాటి స్నేహితులు. దూరపు బంధువులు. చలపతి కొడుక్కిటీవలే బ్యాంకులో ఉద్యోగం వచ్చింది. అతడి పేరు నారాయణ.

నారాయణ బుద్ధిమంతుడు. చిన్నప్పట్నించీ గురునాథానికి బాగా తెలుసు. అతడు, సుజాత ఒకరంటే ఒకరిష్టపడేవారు. సుజాతను పెళ్ళిచేసుకోవడం నారాయణకిష్టమే!

చలపతి ఆరోగ్యం నిజంగా మంచిదికాదు. గత రెండు సంవత్సరాలుగా ఆయనకు లేచి తిరగడం కష్టంగా ఉంటోంది. ఎలాగో ఆఫీసుకు వెళ్ళొస్తున్నాడు. మనిషి మంచివాడనీ, నిజాయితీపరుడనీ అంతా ఆయన్నాఫీసులో గౌరవిస్తున్నారు. నారాయణకుద్యోగం వచ్చింది కాబట్టి వాలంటరీ రిటైర్మెంట్ తీసుకుందామా అనాయన అనుకుంటున్నాడు.

గురునాథం దగ్గర చలపతికి బాగా చనువెక్కువ. అందువల్ల ఆయనేమన్నా—గురునాథం ఏమీ అనుకోడు. అయితే కొడుకు పెళ్ళి గురించి చలపతి చాలా కలలు కంటున్నాడు.

ఒక్కడే కొడుకు కాబట్టి కానీ — చలపతి బాగా పేదరికం అనుభవించాడనే చెప్పాలి. కడుపు మాడ్చుకుని కొడుకును చదివించేదాయన.

ఇప్పుడు చలపతి ఆడపిల్లలు లేని తండ్రిగా, ఒకే ఒక్క కొడుకు తండ్రిగా — అందర్నీ ఆకర్షిస్తున్నాడు. ఆయన ఆశలు పెరుగుతున్నాయి.

ఉద్యోగంలో పైసా కూడా లంచం తీసుకోని చలపతి కొడుకు పెళ్ళితో తనొక్కసారిగా భాగ్యవంతుడై పోవాలనుకుంటున్నాడు. ఆ కారణంగా ఇంట్లోకి ఏమీ కొనడం లేదు. కాబోయే వియ్యంకుడు తన యింటిని ఫర్నిచర్ తోటీ, ఖరీదైన ఇతర వస్తువులతోటీ నింపేస్తాడని ఆయన ఆశ. అందులోనూ నారాయణది బ్యాంకుద్యోగం.

చలపతికీ, గురునాథానికీ యిక్కడే పేచీ వచ్చింది.

"నన్ను కట్నం అడక్కు. నీకు నీ కొడుకులాగే నాకూ నా కూతురు తప్ప ఇంకెవరూ లేరు. నాకున్నదంతా దానికే చెందుతుంది. నాకు కట్నమివ్వడం ఇష్టం లేదు. అది నా కూతుర్ని చిన్నబుచ్చడమే అవుతుంది-" అన్నాడు గురునాథం ఆయనతో గతంలో.

"ఆడపిల్ల చిన్నబుచ్చుకోవడమేమిటి? మన సంప్రదాయమెలాగుంటే అలా చేయాలి-" అంటాడు చలపతి. తన కొడుక్కి పెద్ద మొత్తం కట్నంగా తీసుకున్నట్లు నలుగురికీ చెప్పుకోవాలని ఆయన సరదా. అందుకుతగ్గట్టే నారాయణకు మంచి మంచి సంబంధాలు వస్తున్నాయి.

అయితే చలపతికి సుజాతను కోడలిగా చేసుకోవడం ఇష్టమే! అందుకు రెండు కారణాలున్నాయి.

సుజాత బుద్ధిమంతురాలు. చిన్నప్పట్నించీ చలపతికి బాగా తెలుసు. మావయ్యా అంటూ చనువుగా ఇంట్లో తిరుగుతుంది. చలపతి భార్య లక్ష్మీదేవికి కూడా సుజాత అంటే యిష్టం. ఇది మొదటి కారణమైతే రెండో కారణం గురునాథం. ఆయనకూ కూతురుతప్ప ఇంకెవ్వరూ

లేరు. తను సంపాదించేదంతా ఆయన కూతురికే ఇస్తాడు. ఆయన బాగా సంపాదిస్తున్నాడు కూడా! బయటి వాళ్ళెవరైనా పెళ్ళికి కాస్త కట్నమెక్కువిచ్చినా తర్వాత అలా యిస్తారని నమ్మకంలేదు.

అందువల్ల చలపతి నారాయణ కితర సంబంధాలు ఖాయం చేయడంలేదు. గురునాధంలో మార్పుకోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు.

ఆయనకు యాభై వేలు కట్నం కావాలి. పదివేలు అడ్వాన్సివ్వాలి.

"విశేషాలకేముంది బావగారూ! మా అమ్మాయిని మీ అబ్బాయికి చేసుకోమని చెప్పడానికి వచ్చాను—" అన్నాడు గురునాధం.

"చెప్పడం కాదు—అడగాలి!" అన్నాడు చలపతి సవరిస్తూ.

"పోనీ—అలాగే అనుకోండి...."

"పదివేలు అడ్వాన్సు తెచ్చారా?"

"తేలేదు...."

"అడ్వాన్సు లేకుండా పెళ్ళిమాటలేమిటి?"

"బావగారూ—పెళ్ళి వ్యాపారంకాదు. రెండు జీవితాలను ముడివేసే ఈ సంబంధంలో వ్యాపారం మాటలు నా మనసును బాధపెడతాయి. నారాయణ సంతలోని పశువూ కాదు. నా కూతురు అమ్ముడుపోని అప్రయోజనకర విశేషమూ కాదు. వీళ్ళిద్దరూ ఒకరంటే ఒకరిష్టపడుతున్నారు. వెంటనే వీళ్ళ పెళ్ళి జరిపించడం మంచిది" అన్నాడు గురునాధం.

"కొడుకు పెళ్ళికి కట్నమడిగితే వ్యాపారమంటారేమిటి? అది మన సంప్రదాయం...." అన్నాడు చలపతి.

"మీరు సంప్రదాయమంటున్న విశేషం చట్టరీత్యా నేరం...."

"బావగారూ — ఈ మాటలనేది కట్నమివ్వలేని వాళ్ళు. మీవాంటివాళ్ళకి తగ్గమాటలు కావివి. కట్నం నేరమేమిటి? మన దేశంలో జరిగే పెళ్ళిళ్ళలో కట్నం లేకుండా జరిగేవెన్ని?"

"మిగతావాళ్ళ సంగతి నాకెందుకు? సుజాత పెళ్ళి మాత్రం కట్నం లేకుండానే జరుగుతుంది...."

"కట్నం లేకుండా దాన్నెవడు చేసుకుంటాడు?" అన్నాడు చలపతి నిరసనగా.

"మీకు తెలియదేమో — రఘు అని ఓ గొప్పింటి కుర్రాడు దాన్ని పెళ్ళిచేసుకుంటానని వెంటబడుతున్నాడు...."

"రఘు అంటే ఎవరు?"

గురునాథం వివరాలు చెప్పాడు.

చలపతి తెల్లబోయి — "అలాంటివాళ్ళు సుజాతనెందుకు చేసుకుంటారు? ఆ కుర్రాడు మోసంచేస్తున్నాడేమో...." అన్నాడు.

"మోసంచేసేవాడైతే సుజాతతో మాట్లాడతాడు కానీ నన్నెందుకు కలుసుకుంటాడు? కుర్రాడు మర్యాదస్తుడు. నన్ను కలుసుకుని మాట్లాడాడు. తన తల్లిదండ్రులొప్పించే బాధ్యత నాదేనన్నాడు. వొప్పించలేకపోతే గుళ్ళో పెళ్ళిచేసుకుంటానన్నాడు—"

"అయితే మీరేం చేశారు?"

"బావగారూ — అంతస్తుల్లో వాళ్ళకు మనం సరిపోలం. వాళ్ళు కావాలని మన పిల్లను చేసుకున్నా — ఏదో రోజున అక్కడ చిన్నచూపు చూస్తారు. ఏదో తాత్కా—

ఏకాశేళంలో పుట్టిన ఆకర్షణకు ప్రేమ అని పేరుపెట్టి-దాన్ని ఆ రఘు పెళ్ళిచేసుకున్నా — భవిష్యత్తులో అదక్కడ సుఖపడదని నాకు కచ్చితంగా తెలుసు. మన స్థాయికి తగ్గ సంబంధమే చేసుకోవాలి. బావగారూ! అన్నివిధాలా మనం దగ్గర కావలసిన వాళ్ళం. దగ్గరయ్యేటప్పుడు కట్నం ప్రసక్తి తీసుకొచ్చి—దూరం పెంచకండి—" అన్నాడు గురునాథం.

చలపతికి కోపం వచ్చింది. ఆయన కట్నం లేనిదే పెళ్ళి ప్రసక్తి తీసుకుని రావద్దని నిక్కచ్చిగా చెప్పేశాడు.

"అయితే నా మాటకూడా వినండి బావగారూ! మీరు నా షరతులమీద ఈ పెళ్ళికి ఒప్పుకోండి. లేదా ఈ రాత్రికే నేనాత్మహత్య చేసుకుంటాను. ఆ పాపం మీదే! రాత్రి తొమ్మిదిగంటలలోగా ఏ కబురో నాకు చెప్పండి....—లేకుంటే ఇక మన ఆఖరి చూపులు...."

"చాలా బాగుందండీ! పెళ్ళి సంబంధానికొచ్చి ఇలా మాట్లాడిన వాళ్ళ గురించి నేనెక్కడా వినలేదు. కూతురి పెళ్ళికి డబ్బుండీ కట్నమివ్వడమిష్టంలేక—చావదల్చుకుంటే అది మీ కర్మ. ఎవరి కర్మకెవరు కర్తలు?" అన్నాడు చలపతి.

"ఎవరి సంగతెలాగున్నా — నా కర్మకు మాత్రం మీరే కర్తలు?"

చలపతి ఆశ్చర్యంగా ఆయన వంక చూసి—"మీ ఆరోగ్యం సరిగ్గా ఉందా? ఈ రోజు మీ పద్ధతి, ప్రవర్తన చాలా విచిత్రంగానూ, కొత్తగానూ ఉన్నాయి" అన్నాడు.

"చెప్పానుగా! ఈ రాత్రి తొమ్మిది గంటలలోగా మీ నిర్ణయం నాకు తెలియకపోతే ఇవే మన ఆఖరి చూపులు....” అన్నాడు గురునాథం.

"సరే—అయితే రాత్రి తొమ్మిదిదాకా ఎందుకు? ఇప్పుడే నా నిర్ణయం చెబుతున్నాను. ఇవే మన ఆఖరి చూపులు!” అన్నాడు చలపతి.

"అంత తొందరగా నిర్ణయం తీసుకోకండి. నా చావుకి రాత్రి తొమ్మిదిదాకా వ్యవధి నివ్వండి” అన్నాడు గురునాథం.

4

ఆయన పేరు వసంతరావు. ఖరీదైన సూట్లో ఉన్నాడాయన. విశాలమైన ఎయిర్ కండిషన్డ్ గదిలో—ఎగ్జిక్యూటివ్ చెయిర్లో కూర్చుని ఏదో ఫైలు తిరగేస్తున్నాడాయన.

ఆ సమయంలో బల్లమీద టెలిఫోన్ మ్రోగింది.

"హలో....”

"సార్....ఎవరో గురునాథంగారుట....అర్జంటుగా మిమ్మల్ని కలుసుకోవాలంటున్నారు....”

"సరే—లోపలకు పంపు....” అన్నాడు వసంతరావు.

రెండునిముషాల్లో ఆ గదిలో ప్రవేశించాడు గురునాథం.

"రండి—కూర్చోండి....” అన్నాడు వసంతరావు వినయంగా.

గురునాథం హుందాగా ముందుకు వచ్చి ఓ కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

కుర్చీకీ—వసంతరావుకీ మధ్య విశాలమైన బల్ల ఉంది. అది వారిరువురికీ మధ్యదూరానికి సూచనలా వుంది.

"నా పేరు గురునాథం—" అన్నాడు గురునాథం.

"చెప్పండి-" అంటూ ఫైలుమూసి తన టేబిలుమీద పడేశాడు వసంతరావు.

"మీ అబ్బాయి రఘు నా కూతురు సుజాతను ప్రేమించాడు. పెళ్ళిచేసుకుంటానంటున్నాడు...."

గురునాథం ఇంకా ఏదో చెప్పబోతూండగా—"మా రఘు మంచివాడు, అమాయకుడు, ఇది ఆసరాగా తీసుకుని చాలామంది ఆడపిల్లల తలిదండ్రులు—వాడిని బుట్టలో వేసుకోవాలని చూస్తున్నారు—మా అబ్బాయికి త్వరగా పెళ్ళిచేయాలనే నా ఉద్దేశ్యం. అయితే వియ్యానికైనా కయ్యానికైనా సమఉజ్జీ కావాలంటాను. అందుకోసం యెదురుచూస్తున్నాను. వెతుక్కుంటూ మీరొచ్చారు. చాలా సంతోషం. మీ వివరాలు చెప్పండి—" అన్నాడు వసంతరావు.

"నా వివరాలెందుకు?" అన్నాడు గురునాథం.

"నేను కోడలిగా చేసుకునేది మీ అమ్మాయిని. సుజాతను కాదు ..." అన్నాడు వసంతరావు.

"ముందు నేను చెప్పేది వినండి మీరు...."

"మీ వివరాలు చెప్పేకనే మీ మిగతా మాటలు వింటాను "

గురునాథం తన గురించి చెప్పుకున్నాడు.

వసంతరావు ఓసారి రూమంతా కలయజూసి—"అంటే మీ యావదాస్తి కలిపి—ఈ గదిలో నాలుగో వంతుండవచ్చు—" అన్నాడు.

"వసంతరావుగారూ—నేనిక్కడకు ఆస్తుల బేరీజు వేయడానికి రాలేదు...." అన్నాడు గురునాథం.

"కానీ నాకా అవసరముంది—" అన్నాడు వసంత

రావు.

"మీ అబ్బాయిని నా అల్లుడిగా చేసుకునే ఉద్దేశ్యం నాకు లేదు. ఇది విన్నాకనైనా నా మాటలు పూర్తిగా వినండి—" అన్నాడు గురునాథం.

వసంతరావు కళ్ళు హఠాత్తుగా కలిగిన ఆశ్చర్యంతో పెద్దవయ్యాయి.

"అయితే మీరిక్కడికెందుకొచ్చినట్లు?"

"మిమ్మల్ని బెదిరించడానికి!"

"ఏమని?"

"మీ రఘు మళ్ళీ మా అమ్మాయి జోలికి రాడని హామీ యివ్వాలి. ఇవ్వకపోతే నేను చేయవలసింది చేస్తానని చెప్పడానికే వచ్చాను...."

"ఏం చేస్తారు?"

"అయ్యా! మధ్యతరగతి వాళ్ళలో మర్యాదగా బ్రతుకుతున్న వాణ్ని. తలెత్తుకు తిరుగుతున్న వాణ్ని. మా యింట్లో మీ రఘు మర్యాదగానే ప్రవేశించాడు. మా అమ్మాయితో మర్యాదగానే ప్రవర్తించాడు. మా అమ్మాయిని పెళ్ళిచేసుకుంటానని నన్నే అడిగాడు. ఆస్తులూ, అంతస్తులూ, కులాలూ వంటివి తనకడ్డురావనీ— పెద్దల నెదిరించైనా ఈ పెళ్ళి చేసుకుంటాననీ నాతో అన్నాడు. అందుకే నేను మీ దగ్గరకు వచ్చాను...."

"మీరు చెప్పదల్చుకున్నదేమిటి?"

"అయ్యా! మీ జీవితవిధానం వేరు. మా జీవితవిధానం వేరు. మీ పద్ధతులు వేరు. మా పద్ధతులు వేరు. మీతో వియ్యమందితే నా ఆస్తి చిన్నబోతుంది. వ్యక్తిత్వం చిన్నబోతుంది. ఫలానా గురునాథం వలవేసి భాగ్యవంతుడి కొడుకును పట్టాడన్న ప్రతీతి వస్తుంది. ఇవన్నీ నేను

భరించలేను. అందుకే నా అంతస్తుకు తగ్గ సంబంధం సుజాతకు చూశాను. స్థిరపరిచాను. అయితే మా మధ్య తరగతివాళ్ళకు కొన్ని నైతిక విలువలున్నాయి. ప్రేమ పేరు చెప్పి రఘు మా అమ్మాయిని మోసగించలేదు. తప్పటడుగు వేయనివ్వలేదు. అతడి సంస్కారాన్ని నేనభినందిస్తున్నాను. కానీ అతడీక్షణం నుంచీ సుజాతను మర్చిపోవాలి. గతాన్ని తవ్వుతూ దాని వెంటపడకూడదు. అందువల్ల నా కూతురు కాపురంలో నిప్పుగవ్వలు లేస్తాయి. సుజాతకు లేని మచ్చలు వస్తాయి. రఘు విషయంలో మీరు నాకా హామీ యివ్వాలి. అందుకే రాత్రి తొమ్మిది గంటలవరకూ వ్యవధి...."

వసంతరావు చిరాగ్గా-"నేను హామీ యివ్వకపోతే?" అన్నాడు.

"ఆత్మహత్య చేసుకుంటాను. కారణాలు కాగితంమీద వ్రాసి పెడతాను...."

వసంతరావు నవ్వి — "అందువల్ల పోయేది మీ ప్రాణాలే—నా పరువుకాదు—" అన్నాడు.

"ఒక ఆడపిల్ల తండ్రిమాటలు విని నవ్వకండయ్యా! అప్పుడు నాకు మీరు క్రూరులనీ, దుర్మార్గులనీ అనిపిస్తుంది. నా బాధనర్థం చేసుకోండి. మీ అబ్బాయి నదుపు చేయండి—" అన్నాడు గురునాథం.

ఏమనుకున్నాడో—"నేను మా రఘుతో మాట్లాడతాను. మీ సహృదయతనభినందిస్తున్నాను. నేనేమైనా పొరపాటుగా మాట్లాడి వుంటే మన్నించండి—" అన్నాడు వసంతరావు.

గురునాథం ఆయనవద్ద సెలవు తీసుకున్నాడు.

5

"నువ్వు సుజాతను ప్రేమిస్తున్నావా?" అన్నాడు వసంతరావు.

"సుజాత నా స్నేహితురాలు...." అన్నాడు రఘు.

"స్నేహమంటే అదెలాంటిది?"

"నిర్మలమైనది—" అన్నాడు రఘు.

"భావ చాలా బాగుంది—" అని నవ్వి—"నువ్వా పిల్లను పెళ్ళిచేసుకుంటానన్నావుటగా?" అన్నాడు వసంతరావు.

"ఎవరు చెప్పారు?"

"సుజాత తండ్రి!"

"అంటే గురునాథంగారు మీ దగ్గరకొచ్చారన్న మాట—" అన్నాడు రఘు నెమ్మదిగా నిట్టూర్చి.

"నువ్వా పిల్లను పెళ్ళిచేసుకుంటానన్నావా?"

"లేదు—"

"మరాయనలా ఎందుకు చెప్పాడు?"

"ఈ ప్రపంచంలో మంచితనాన్నలుసుగా తీసుకునే వారు చాలామంది వుంటారు నాన్నా!" అన్నాడు రఘు.

"చెప్పేదేమిటో తిన్నగా చెప్పు...."

రఘు వివరించాడు.

అనుకోకుండా ఓ ఎగ్జిబిషన్‌లో రఘుకి సుజాతతో పరిచయమయింది. సుజాత చాలా మంచి పిల్ల. ఆమె అభిరుచులు వున్నతమైనవి. చాలా విషయాల్లో రఘు అభిరుచులతో ఆమె అభిరుచులేకీభవించడంవల్ల ఇద్దరూ స్నేహితులయ్యారు. తరచుగా కలుసుకుని యెన్నో విషయాలు చర్చించేవారు.

రఘు సుజాతనొక స్త్రీగా యెన్నడూ భావించలేదు.

అతడికెందరో పురుషస్నేహితులున్నారు. వాళ్లలాంటిదే సుజాత కూడా అనుకున్నాడు.

కానీ సుజాత తండ్రికి వీరి పరిచయం గురించి తెలిసింది. ఆయన వెంటనే పెళ్ళిప్రసక్తి తెచ్చాడు.

అప్పుడు సుజాత, రఘు — ఇద్దరూ ఆశ్చర్యపోయారు.

"అతణ్ని గురించి నేనిలా ఆలోచించలేదు—" అందామె.

"ఆమెను నేనాదృష్టిలో చూడలేను—" అన్నాడతడు.

"అయితే ఇక మీరు కలుసుకోకండి—" అన్నాడు గురునాథం.

కలుసుకోకూడదనే వాళ్ళనుకున్నారు. కానీ అలా వుండలేకపోయాను.

"నాన్నా! మీరే చెపండి—స్నేహమంటే ఇద్దరు పురుషులకో, ఇద్దరు స్త్రీలకో పరిమితం కావాలా? స్త్రీ పురుషులమధ్య స్నేహభావానికి తావులేదా?" అన్నాడు రఘు కథను మధ్యలో ఆపి.

"కథలు బాగా చెప్పగలవు నువ్వు. వెరీగుడ్! తర్వాతేమయిందో చెప్పు—" అన్నాడు వసంతరావు.

"ప్రేమ, పెళ్ళి అంటే మా యిద్దరికీ కూడా కంపరంగా వుంది. మా మధ్యనున్న మంచి స్నేహానికివి మచ్చను తెస్తాయని మా భయం...."

"ఐ ఎప్రిసియేట్ యువర్ ఐడియా—ఒక్క విషయం చెప్పు—సుజాతతో స్నేహాన్నింకా కొనసాగిస్తావా?" అన్నాడు వసంతరావు.

"ఊఁ"

"అయితే నేను చెబుతున్నాను—విను. ఈ క్షణం

నుంచీ ఆ స్నేహితురాలిని మరిచిపో—"

"ఎందుకని?"

"సుజాతకు పెళ్ళి కుదిరింది. వివాహిత స్త్రీకి భర్త కాక ఇతర పురుషులు స్నేహితులు కావడాన్ని మన సమాజం హర్షించదు...."

రఘు ఆలోచనలో పడ్డాడు.

"ఈ రాత్రి తొమ్మిదిలోగా నువ్వు గురునాథం గారింటికి వెళ్ళి నీవిక సుజాత జోలికి వెళ్ళనని హామీ ఇవ్వు—" అన్నాడు వసంతరావు.

"నేను హామీ యివ్వను...."

"ఎందుకని?"

"హామీ యిస్తే ఇంతకాలం నేను చేసింది తప్పని ఒప్పుకున్నట్లవుతుంది. ఎలాగూ రేపు రాత్రి నేను మధ్య ప్రదేశ్ వెడుతున్నాను. సంవత్సరందాకా తిరిగిరాను. ఈలోగా అన్నీ చక్కబడతాయి...." అన్నాడు రఘు.

"నువ్వు హామీ యివ్వకపోతే ఆయన ఆత్మహత్య చేసుకుంటానన్నాడు...."

"అదాయనకు అలవాటే! సుజాత కూడా గోలపెడు తూంటుం దిదే విషయం చెప్పి. ఆత్మహత్య చేసుకుంటా ననడం ఆయన ఊతపదం వంటిది—"

"ఆయన్ను చూస్తే నాకలా అనిపించలేదు. నాకా యన కళ్ళలో నిజాయితీ కనిపించింది...." అన్నాడు వసంతరావు.

"నాన్నా! మీరు నల్లనివన్నీ నీళ్ళు, తెల్లనివన్నీ పాలు అనుకుంటారు. ప్రపంచం మీరనుకున్నంత మంచిదికాదు. గురునాథంగారి గురించి మీకంటే బాగా తెలుసు నాకు. ఆయన స్వార్థపరుడు...." అన్నాడు రఘు.

"ఈ ప్రపంచంలో డబ్బు కూడబెట్టే ప్రతివాడూ స్వార్థపరుడు. కూడబెట్టిన డబ్బు మనిషి స్వార్థానికి కొలబద్ద. నేను గురునాథంగారికంటె చాలా ఎక్కువ డబ్బు కూడబెట్టాను కాబట్టి ఆయనకంటే నేనే ఎక్కువ స్వార్థపరుణ్ని. స్వార్థపరుడెప్పుడూ మంచివాడు కాలేదు. కానీ నీ విషయంలో నా బుద్ధి పనిచేయకపోవచ్చు. తెల్లని వన్నీ పాలనుకోవడం నీ విషయంలో నిజమే! నువ్వు తెల్లగా వుంటావు. నాకు నువ్వంటే సదభిప్రాయం..." అన్నాడు వసంతరావు.

"థాంక్స్ నాన్నా!"

"థాంక్స్ చెప్పడం కాదు. నా అభిప్రాయానికి న్యాయం చేకూర్చేలా ప్రవర్తించు—" అన్నాడు వసంతరావు.

6

గుడిసెలోపల నల్లరాతిమీద కత్తి నూరుతున్నాడు సోములు.

వాడు పువ్వుల లుంగీ వేసుకున్నాడు. చేతులున్న బనియన్ లుంగీలోపల ఇన్‌షర్టు చేసి పటకాబెల్టు వేసుకున్నాడు. కళ్ళు ఎర్రగా వున్నాయి. మనిషి మహో దృఢంగా వున్నాడు.

వాడి జుత్తు వుంగరాలు తిరిగి వుంది. మీసాలు గుబురుగా వున్నాయి.

సోములు కత్తి నూరుతూంటే ప్లాస్టిక్ నవారు మంచం మీద పడుకుని ముచ్చటగా చూస్తోంది సుబ్బులు. కత్తి నూరుతున్నప్పుడు సోములి కండలు తమాషాగా వుబ్బుతూ కదులుతున్నాయి.

"ఈరోజెవరికైనా మూడిందా మావా?" అంది

సుబ్బులు.

“నాకంటూ కాండిదేటు లేదు....ఎవరైనా పోటు కొక్కొంటూ వస్తే మాత్రం కత్తి సిద్ధంగా వుంది....” సోములు.

“ఇక నూరడం చాలు—ఇలా వచ్చి ఊసులు చెప్పు” అంది సుబ్బులు.

అప్పుడు గుడిసె బయటినుంచి ఎవరో—“సోములూ!” అని పిలిచారు.

సోములు నూరుతున్న కత్తిని వదిలి-లేచి నిలబడ్డాడు.

“సోములూ!” అందా గొంతు మరోసారి.

సోములు బయటకు వచ్చాడు.

సాయంకాలపు నీరెండలో—గ్రీష్మతాపానికి గురైన వాడిలా కనబడుతున్నాడు గురునాథం.

“ఎవరు బాబూ తమరు?” అన్నాడు సోములు వినయంగానే.

“నా పేరు గురునాథం. నే నెవరో నీకు తెలిసే వుండాలి...”

“నిజంగా తెలవదు బాబూ!” అన్నాడు సోములు.

“పోనీ నీకు వసంతరావు తెలుసా?”

“వసంతరావంటే దూలాల పెదబాబుగారేనా?” అన్నాడు సోములు.

వసంతరావుకా ఊళ్ళో చాలా పెద్ద సామిల్లుంది. ఊళ్ళో యెక్కడ పెద్ద కట్టడం లేచినా ఆ సామిల్లులో దూలాలు కోయించడం జరుగుతుంది. దూలాల పెదబాబుగారని వసంతరావుకు పేరు.

“ఊఁ” అన్నాడు గురునాథం.

“ఆ బాబు తెలవకేం?” అన్నాడు సోములు.

"ఆ బాబు నీకు నా గురించి చెప్పలేదూ?"

"ఏమని బాబూ?"

"నీతో చెప్పడానికేముంటుంది? నన్ను చంపమని.."

సోములు తెల్లబోయాడు—"మీరెవరో నాకు తెలీదు. నేను మిమ్మల్నెందుకు చంపుతాను?" అన్నాడు వాడు.

"నువ్వు చంపిన వాళ్ళంతా నీకు తెలుసా?"

"ఏంటి బాబూ మీరనేది?" అన్నాడు సోములు.

"ఏమీ ఎరగనట్లు నాటకాలాడకు. వసంతరావు బాబుకీ నాకూ గొడవలుంటే మేమూ మేమూ చూసుకుంటాం. ఆ బాబు చెప్పాడని నా జోలికి వచ్చావో— నీపనయిందన్నమాటే–....ఇది నా హెచ్చరిక...."

"నాకు మీరెవరో తెలవదంటూంటే ఈ హెచ్చరికలేంటి బాబూ—" అన్నాడు సోములు.

"అమాయకత్వం నటించకు. నాకన్నీ తెలుసు. నువ్వు చేసిన నేరాలన్నీ ఒకటొక్కటిగా ఏకరువు పెట్టగలను. ఎలా తప్పించుకున్నావో కూడా చెప్పగలను. నా జోలికి వస్తే మాత్రం తప్పించుకోలేవు...." అంటూ గురునాథం సోములు చేసిన నేరాలొకటొకటిగా అరుస్తూ చెప్పసాగాడు.

అప్పటికక్కడ జనం బాగా చేరారు. అంతా చోద్యం చూస్తున్నారు.

"ఈ బాబెవడో నాకు తెలియదు. ఇక్కడకొచ్చి నామీద ఉత్తిపుణ్యాన పేలుతున్నాడు. ఇక నేనూరుకోను. కత్తినూరి సిద్ధంగా వుంది. ఇప్పుడే ప్రాణాలు తీస్తాను—" అన్నాడు సోములావేశంగా.

"నాకు తెలుసు. నువ్వు కత్తినూరి పెట్టుకున్నది నా కోసమే! రాత్రికి నా ప్రాణాలు తీయాలనుకున్నావు.

వెతుక్కుంటూ నీ యింటికొచ్చాను కదా అని ఇప్పుడే నా ప్రాణాలు తీయాలనుకుంటున్నావు. ఏం చేస్తావో చేయి. నాకు ప్రాణభయంలేదు. పోలీసులు నిన్ను వదలరు. నీ అంతు చూస్తారు. ఆ ఏర్పాట్లన్నీ చేసేవచ్చాను" అన్నాడు గురునాథం.

"పోలీసులంటే నాకేం భయంలేదు. నీకు మూడింది అందుకే నన్ను రెచ్చగొడుతున్నావు—" అన్నాడు సోములు. వాడావేశంగా గుడిసెలోపలకు వెళ్ళబోయే సరికి సుబ్బులు ఆపి—"మావా—ఆ మనిషి నిన్ను రెచ్చగొట్టి పోలీసులకప్పగించడానికే వచ్చాడు. ఆవేశపడకు. నా గురించి ఆలోచించు. నువ్వు జైలుపాలైతే నేనేమై పోతాను?" అంటూ గట్టిగా పట్టుకుంది.

అప్పటికి కొందరు మగాళ్ళు కూడా ముందుకు వచ్చి సోముల్ని గట్టిగా పట్టుకున్నారు.

మరికొందరు గురునాథాన్ని మందలించారు. అక్కణ్ణుంచి వెళ్ళిపొమ్మని చెప్పారు.

"నేను వెడతాను. మీరు సోములి క్షేమం కోరే వారైతే—వాడిని నా జోలికి రావద్దని చెప్పండి—" అన్నాడు గురునాథం.

"ఒరేయ్—ఇప్పుడు తప్పించుకున్నా—తెల్లారేలోగా నువ్వెక్కడున్నా సరే వెతికి మరీ చంపుతాను—" అంటూ ఆవేశంగా అరిచాడు సోములు. చుట్టూ వున్న వాళ్ళు వాణ్ణి ఆపడానికి మరింత గట్టిగా పట్టుకోవలసి వచ్చింది.

"నీ కర్మ—" అంటూ అక్కణ్ణుంచి వెళ్ళిపోయాడు గురునాథం.

7

"నాన్నా! నీతో అర్జంటుగా ఒక విషయం మాట్లాడాలి—" అంది సుజాత.

"అంత అర్జంటు విషయమేముంది? రఘు గురించా?" అన్నాడు గురునాథం.

"అవును—...."

"చూడమ్మా! నీ గురించి నాకు బాగా తెలుసు. అందుకే నీ పెళ్ళి గురించి నేనో నిర్ణయానికి వచ్చాను...." అన్నాడు గురునాథం.

"చెప్పండి నాన్నా!" అంది సుజాత.

"ఇప్పుడు చెప్పను...."

"అయితే నేను చెప్పేది వినండి—" అంది సుజాత.

"ఇప్పుడు వినను...."

"అలాగంటే ఎలా నాన్నా? ఇది నా జీవిత సమస్య...."

"నేను తీసుకున్న నిర్ణయం నీకెంతో సంతోషాన్ని కలిగిస్తుంది. నీ జీవితంలో సమస్యలు లేకుండా చేస్తుంది. నా మాటలు నమ్మి ప్రస్తుతానికి నన్నేమీ అడక్కు. ఉదయం మనం మాట్లాడుకుందాం—"

"అంతవరకూ ఆగడానికి లేదు. రేపు తెల్లారేసరికల్లా నేనో నిర్ణయం తీసుకోవాల్సి వుంది—" అంది సుజాత.

"అయితే తెల్లవారుఝామున నాలుగింటికి లేచి మాట్లాడుకుందాం. ఇప్పుడు నన్ను డిస్టర్బ్ చేయకు ..." అన్నాడు గురునాథం.

"ఇప్పుడు మాట్లాడకపోతే రాత్రంతా నాకు నిద్ర పట్టదు నాన్నా!" అంది సుజాత.

"నిద్రకనుక నిజంగా పట్టకపోతే రాత్రి పదకొం

డింటికి తప్పకుండా మాట్లాడుకుందాం. ఇప్పుడు మాత్రం నన్ను డిస్టర్బ్ చేయకు" అన్నాడు గురునాథం.

సుజాత వాచీ చూసుకుంది. అప్పుడు టైము ఏడున్నర యింది.

"అయితే రాత్రి పదకొండింటికే మాట్లాడుకుందాం. నాకెలాగూ నిద్రపట్టదు—" అంది సుజాత.

"పద — ముందు భోజనాలు చేద్దాం—" అన్నాడు గురునాథం.

తండ్రీ కూతుళ్ళిద్దరూ కలిసి భోంచేశారు. గురునాథం కూతురి వంటలు మెచ్చుకుని — "పెళ్ళై కాపురానికి వెళ్ళినా నీతో నే వచ్చి వుంటానమ్మా! కన్నకూతురివన్న మమకారంతో కాదు. కడుపారా తిండి తినాలన్న స్వార్థంతో!" అన్నాడు.

తండ్రి మంచి మూడ్‌లో వున్నాడని గ్రహించి— "నాన్నా! ఇప్పుడు నేను చెప్పొచ్చా?" అంది.

"ఏమిటి?"

"భోజనానికిముందు చెప్పానుగా—అది!"

"అప్పుడే కాదమ్మా......అనవసరంగా తొందర పడకు...."

"ప్లీజ్—వినండి నాన్నా!" గారంగా అంది సుజాత.

"నాకు నువ్వు చెప్పేది తెలుసు...." అన్నాడు గురునాథం.

"ఏమిటి?"

"రేపు రఘు నిన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటున్నాడు. అవునా?"

"మీకెలా తెలుసు?"

"అనుభవంతో పండిన తలమ్మా యిది. నాకు చాలా

తెలుసు. అయితే నాకు తెలిసినవన్నీ నీకు తెలియవు...."

"నాకూ అన్నీ తెలుసు .."

"అయితే రఘు మోసగాడని నీకు తెలుసా?"

"అబద్ధం!" అప్రయత్నంగా అంది సుజాత.

"ఆ నిజం ఋజువు చేస్తాను...."

"ఈలోగా నే రఘు నన్ను పెళ్ళిచేసుకుంటే?"

"నా కంఠంలో ప్రాణముండగా జరుగదది...."

"జరిగితే?"

"అప్పుడు నా కంఠంలో ప్రాణముండదు-" దృఢంగా అన్నాడు గురునాథం.

సుజాత మ్రాన్పడిపోయింది. తండ్రి రఘుకి అంత వ్యతిరేకంగా మాట్లాడతాడని ఆమె అనుకోలేదు.

"ఈ పెళ్ళి జరక్కపోతే బహుశా నా కంఠంలో ప్రాణముండదు...." అంది సుజాత తేరుకున్నాక.

"చూడమ్మా— నేను బ్రతికేదే నీకోసం. నాకిష్టంలేని పని జరిగితే అందువల్ల మనిద్దరిలో ఒకరు చావడం తప్పనిసరైతే— అది నేనే అవుతాను తప్ప....నిన్ను చావనివ్వను. ఇప్పుడివన్నీ మాట్లాడడం నా కిష్టంలేదు. రేపుదయందాకా ఆగు. నే నెందుకాగమన్నానో తెలుస్తుంది."

"రేపుదయం కాదు. రాత్రి పదకొండింటికి...."

"సరే— అప్పటిదాకా నువ్వు మెలకువగా వుంటే అలాగే—" అంటూ నవ్వాడు గురునాథం.

"ఎందుకుండను?" ఉక్రోషంగా అంది సుజాత.

"నువ్వు పెద్దదానివైపోయాననుకుంటున్నావు? ఈ లోకంలోకి నువ్వు కువ్వాకువ్వామంటూ ఏడుస్తూ అడుగు పెట్టినప్పట్నించీ నిన్ను నే నెరుగుదును? నీ గురించి నీ

కంటే నాకే బాగా తెలుసు" అని నవ్వాడు గురునాథం.

ఆయన తను తాగే మంచినీళ్ళలో నిద్రమాత్రలు కలిపేడని సుజాతకు తెలియదు. రాత్రి పదకొండు దాకా అవసరంలేదు — తొమ్మిది కాకుండానే ఆమె నిద్ర పోయింది.

ఉదయం ఆమెకు మెలకువ వచ్చి చూస్తే తండ్రి మంచంమీద కదలడంలేదు. ముట్టుకుని చూస్తే ఒళ్ళు చల్లగా వుంది.

సుజాత కంగారుపడి చుట్టుపక్కలవాళ్ళను పిలిచింది.

గురునాథం చావు అనుమాన పరిస్థితుల్లో జరగడంవల్ల పోలీసులు రంగంలోకి వచ్చారు. చావుకి ముందు ఆయన ఆరోజు జరిగిన విశేషాలన్నీ ఓ కాగితంమీద రాసు కున్నాడు.

ఆ కారణంగా అనుమానితుల జాబితా ఒకటి తయా రయింది.

అందులో సీతాపతి, సోములుతోపాటు సుజాత పేరు కూడా వుంది.

8

శ్యామల పడక కుర్చీలో వెనక్కి జారగిలబడి మనో హరంగా నవ్వింది.

ఆమె నవ్వుల్లోంచి రాలిన ముత్యాలే చీరమీద అక్క డక్కడ స్థిరపడిపోయాయా అని రఘుకి అనుమానం వచ్చింది.

అతనామె యెదుట మామూలు కుర్చీలో కూర్చుని వున్నాడు.

శ్యామల ఒడిలో "వుమన్స్ ఏరా" పత్రిక వుంది. ఆమె ఆ పత్రికను సగం చదువుతూ నవ్వాపుకోలేక

ఒడిలో పడేసింది. అతణ్ని చూసి-"నువ్వు నన్నే చూస్తూ కూర్చుంటావేం? వేరే పని లేదా నీకు—" అంది.

"లేదు—" అన్నాడతడు.

శ్యామల గర్వంగా నవ్వి—"టైము ఎనిమిది కావస్తోంది గుడికి వెళ్ళవా నువ్వు?" అంది.

"వెళ్ళను...."

"పాపం—సుజా! అక్కడ నీవు చేసిన ఏర్పాట్ల కోసం యెదురుచూస్తూంటుందేమో?" ప్రశ్నార్థకంగా అంది శ్యామల.

"ఆమె అక్కడికి రాకుండా నేనేర్పాట్లు ముందే చేశాను...."

"ఏం చేశావు?"

"చెబుతాను — ముందు నువ్వెందుకు నవ్వావో చెప్పు...."

"ఈ పత్రికలో ఓ ఆర్టికలుంది. అందులో తరతరాల బానిసత్వం నుంచి బైటపడడానికి స్త్రీ విముక్తి పోరాటాన్ని జరపాలని వ్రాసిందామె. ఆమె ఫోటో కూడా ఒకటి వేశారు. ఆమె పట్టుచీర కట్టుకుంది. చేతులనిండా గాజులు, మెడలో నల్లపూసలు, మంగళసూత్రాలు, నుదుట రూపాయకాసంత బొట్టు "

"ఇందులో నవ్వడానికేముంది?"

"పట్టుచీర, గాజులు, మంగళసూత్రాలు, కుంకుమ బొట్టు—ఇవన్నీ ఆడదాని బానిస మనస్తత్వానికి గుర్తు.. తను బానిసనని మర్చిపోయి—తను బానిసత్వ చిహ్నాలను ధరిస్తూ బానిసల విముక్తి పోరాటానికి ప్రోత్సాహమిస్తూ వ్యాసం రాసిందామె — నవ్వురాదూ?" మళ్ళీ

నవ్వింది శ్యామల.

"శ్యామా—ఆడవాళ్ళంతా నీకులా మారిపోతే ఎంత బాగుంటుంది?" అన్నాడు రఘు.

"నిజంగా నీ కా కోరిక వుందా?"

"ఎందుకుండదు? నువ్వు నాతో కలిసి వుంటానన్నావు. పెళ్ళిచేసుకోమని అడగనన్నావు. నీ పిల్లల బాధ్యత నాది కాదన్నావు. మోజు తీరగానే విడిపోవచ్చునన్నావు. నీకోసమేకదా నేను మధ్యప్రదేశ్ ప్రయాణం పెట్టుకున్నది! నువ్వు నాకూడా వస్తున్నట్లు నాన్నకు కూడా తెలియదు...."

"రఘూ! నేను పెళ్ళిచేసుకోను. ఆర్థికంగా నా కాళ్ళమీద నేను నిలబడతాను. స్వతంత్రంగా జీవిస్తాను. అవసరమనుకుంటే పిల్లల్ని కంటాను. వాళ్ళు నన్ను బానిసగా మారుస్తారన్న అనుమానం తీరేదాకా పిల్లల గురించే ఆలోచించను. ఇష్టం వచ్చిన పురుషుడితో ఇష్టం వచ్చినంతకాలం గడుపుతాను. నావంటి ఆడది నీకు వరం అనుకుంటున్నావు. కానీ అది నిజంకాదు. ఆడదాని స్వతంత్రాన్ని మగాడు భరించలేడు. నాతో కొంతకాలం జీవించగానే నీకు సుఖం మొత్తుతుంది. ఓ బానిస కావాలనిపిస్తుంది. అప్పుడు పెళ్ళిచేసుకుంటావు. అప్పుడెలాగూ తప్పనప్పుడు—నిన్ను ప్రేమించిన సుజాత వుండనే వుంది- ఇప్పుడే ఎందుకు పెళ్ళిచేసుకోకూడదు?" అంది శ్యామల.

"ఎందుకు పెళ్ళి చేసుకోవాలి?"

"నువ్వా ఆమెను ప్రేమించావు కాబట్టి....!"

"గొప్ప జోకు.... నేనింతవరకూ ఎవర్నీ ప్రేమించలేదు—తెలుసా?"

"అయితే ప్రేమించానని ఎందుకు చెప్పావు?"

"ఆడపిల్ల అందంగా కనబడిందని వల విసిరాను. నా ప్రయత్నాల్లో నేనుండగా సుజాత తండ్రి పసిగట్టాడు. కూతుర్ని హెచ్చరించడానికి బదులు నన్నే కలుసుకుని ఫ్రాంక్‌గా మాట్లాడాడు. మా యిద్దరికీ యిష్టమైతే నాన్నని కలుసుకుని మాట్లాడతానన్నాడు. ఆలోచించుకుందుకు వ్యవధి కావాలన్నాను. మా నాన్నది మెత్తటి మనసు. అంత స్థూల బాధలు లేవాయనకు. నేను సుజాతను పెళ్ళి చేసుకుంటా నంటే వెంటనే ఒప్పుకుంటాడాయన...."

"అయితే కథ సుఖాంతమే కదా!"

"సుజాతకు సంబంధించినంతవరకూ అది సుఖాంతమే! నాకే విషాదాంతం—అందుకే సుజాతను మర్చిపోవా లనుకున్నాను. ఆ విషయం ఆమె తండ్రికి చెప్పాను—"

"ఊఁ" అంది శ్యామల.

రఘు కథ చెబుతున్నాడా మెకు. ఆమె ఊఁ కొడుతోంది.

రఘు గురునాథానికి చెప్పేశాడు. తను సుజాతను పెళ్ళి చేసుకోనని. కానీ ఆ విషయం సుజాతకు చెప్పలేదు. గురునాథం తన్ను కలుసుకుని—తనకు భాగ్యవంతుల సంబంధం యిష్టం లేదన్నట్లు—అతను సుజాతకు చెప్పాడు. సుజాత అతణ్ని రహస్యంగా కలుసుకుంటూనే ఉంది. కానీ అతడు కోరిన విధంగా వలలో పడడంలేదు.

ఇలా ఉండగా ఒకరోజు గురునాథం అతణ్ని కలుసుకుందుకు వచ్చాడు. సుజాతను పెళ్ళి చేసుకోకపోతే రఘు రహస్యాలు బయటపెడతానన్నాడు.

రఘుకి బైటపెట్టకూడని రహస్యాలున్నాయి. ఆ

రహస్యాలు రఘుని జైలుపాలు చేయగలవు. తండ్రికి దూరం చేయగలవు.

రఘుతో పెళ్ళి జరిగితే సుజాతను వసంతరావు కోడలిలా ఆదరిస్తాడు. రఘులో తప్పక మార్పు వస్తుంది. సుజాత ఆ నీపరుడితో సుఖంగా వుంటుంది. ఆడదానికి అనుకూలుడైన భర్తను మించి—ఆస్తి ఎక్కువ రక్షణ నిస్తుందని గురునాథం నమ్ముతున్నాడు.

గురునాథం తనన్ను బ్లాక్ మెయిల్ చేయగలడని రఘు ఊహించలేదు. తన రహస్యాలు ఆయనకు మాత్రమే తెలుసనీ—సుజాతకు కూడా తెలియవనీ రూఢి చేసుకున్నాక రఘు ఓ పథకం వేశాడు.

వసంతరావు పైకి నీతిసూత్రాలు వల్లించినా—ఆయనకు పేదలంటే నమ్మకం లేదని రఘు గురునాథానికి నచ్చజెప్పాడు.

“మా నాన్న మీ నిజాయితీని నమ్మాలి. నాపై వల విసరలేదని విశ్వసించాలి. ఈ పెళ్ళికి నేనే కానీ మీరు కారణం కాదని గ్రహించాలి. అందుకు నేను చెప్పినట్లు చేయండి. మా పెళ్ళి జరుగుతుంది—” అన్నాడు రఘు గురునాథంతో.

ఆ ప్రకారం గురునాథం సీతాపతితో దెబ్బలాడాడు. చలపతితో సంబంధం స్థిరపర్చుకున్నాడు. వసంతరావుకా విషయం చెప్పాడు. సోములితో దెబ్బలాడాడు. జరిగినవన్నీ ఓ కాగితం మీద రాసుకున్నాడు.

ఇప్పుడు గురునాథం చచ్చిపోతే....?

సీతాపతి, సోములు అనుమానితులు.

గురునాథం ఆత్మహత్య చేసుకుంటాడనేందుకు—చలపతి, వసంతరావు సాక్ష్యాలివ్వగలరు.

హత్య అనుకుంటే అనుమానితులూ వున్నారు. ఆత్మ హత్య అనుకుంటే కారణాలూ సిద్ధంగా ఉన్నాయి.

ఈ పరిస్థితి కల్పించేక—యెవరికీ తెలియకుండా రఘు గురునాధాన్నతడింట్లో కలుసుకున్నాడు. మంచి మాటలు చెప్పి విషప్రయోగంతో అతణ్ని చంపేశాడు.

తండ్రి చావు కారణంగా సుజాత ఈరోజంతా పెళ్ళి గురించి ఆలోచించదు. తన దురదృష్టం కొద్దీ రఘును మిస్సయ్యాననుకుంటుంది.

రఘుకి బ్లాక్ మెయిలింగ్ బాధ వుండదు.

అతడిప్పుడు శ్యామలతో హాయిగా మధ్యప్రదేశ్‌లో ఓ సంవత్సరంపాటు గడిపి రావచ్చు.

"ఫంటాస్టిక్!" అంది శ్యామల.

ఆమె ఇంకా ఏదో అనబోయేలోగా ఎవరో ఆ ఇంటి తలుపులు తట్టారు.

"ఈ సమయంలో యెవరు?" అన్నాడు రఘు చిరాగ్గా.

"ఎవరూ రాకూడదా మరి!" అంటూ శ్యామల పడక కుర్చీలోంచి లేచింది. ఆమె ఒడిలోని ఉమన్స్ ఏరా క్రింద పడింది.

రఘు ఆ పుస్తకం తీసుకొని పక్క గదిలోకి వెళ్ళాడు.

వచ్చిన మనుషుల్ని శ్యామల పంపేసి త్వరగా వస్తుందని అతడా గదిలో మంచంమీద కూర్చుని యెదురు చూస్తున్నాడు.

అయితే శ్యామలకు బదులుగా పోలీసులా గదిలో ప్రవేశించారు. వారిని చూస్తూనే రఘు తడబడి— "ఎవరు మీరు? నాతో మీకేం పని?" అన్నాడు.

"మిస్టర్—యూ ఆరండర రెస్టు...." అన్నాడు పోలీసిన్‌స్పెక్టర్.

"ఎందుకు?"

"ఓ నిండు ప్రాణాన్ని తీసినందుకు...."

"ఏమిటి మీర నేది?"

"అన్నీ వివరంగా చెబుతాను—పద!" అంటూ ఇన్‌స్పెక్టరతణ్ణి ఆ గదిలోంచి బయటకు లాగాడు.

అక్కడ....

పడకకుర్చీలో కూర్చుని వున్న గురునాధాన్ని చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు రఘు.

"మీరా?" అన్నాడతడు.

గురునాధం ఉత్సాహంగా లేడు.

"అమ్మాయి అమాయకురాలు. నీతో ఎలా వ్యవహరించాలో తెలియలేదు. ఆ సమయంలో పదేళ్ళ జైలు శిక్ష అనుభవించి నా తమ్ముడు గోవిందం వచ్చాడు. వాడు రహస్యంగా నా యింటికొచ్చాడు. తన గురించి యెవరికీ చెప్పొద్దన్నాడు. చెడు సావాసాల ఫలితంగా ఇంటిల్లిపాదికీ దూరమై జైలుపాలయినవాడు—ఏకాకి. వాడికి నా కథ చెప్పుకున్నాను. వాడు చూడ్డానికి నాకులాగే ఉంటాడు. ఈ వ్యవహారం స్థిరపర్చడానికి వాడు నా స్థానంలో కొంతకాల ముంటానన్నాడు. నేను అజ్ఞాతంలోకి వెళ్ళిపోయాను.

వాడు నా స్థానంలో వ్యవహరిస్తూ ఎప్పటికప్పుడు కాగితంమీద రాసి నాకు వివరా లందజేస్తూండేవాడు. నువ్వు వాణ్ణి చంపాలనుకుంటావని వాడూ, నేనూ కూడా అనుమానించలేదు. తనకు కొందరు శత్రువుల్ని తయారుచేస్తే—వాళ్ళ బారినుంచి తన్ను తనే రక్షిం

చుకో గలనని వాడనుకున్నాడు. ఏ మాత్రం తెలిసినా నా తమ్ముణ్ణి నేను రక్షించుకోగలిగేవాణ్ణి—....” అన్నాడు గురునాధం నీరసంగా.

హాతురే తిరిగి వస్తే తాను చేయగలిగిన దేముంది?

ఇలా జరుగుతుందని ఊహించని రఘు శ్యామలవంక దిగులుగా చూశాడు.

శ్యామల మాత్రం దిగులుగా లేదు. ఆమె స్వతంత్ర భావాలను సదవకాశంగా తీసుకునే పురుషపుంగవులు— ఇంకా చాలామంది వుంటారని ఆమెకు తెలుసు!

—:అ యి పో యి ం ది:—